

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.II.20.145/2023/6.

A felperes: Felperes1

cím2)

A felperes képviselője: Csapó és Fülöp Ügyvédi Iroda

(dr. Fülöp György Imre ügyvéd)

(cím8)

Az I.r. alperes: Alperes1

(cím1)

A II.r. alperes: Alperes2

(cím1

Az I. és II.r. alperes képviselője: dr. Várhomoki Gergely ügyvéd

(cím9)

A per tárgya: sajtóhelyreigazítás

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Szombathelyi Törvényszék

24.P.20.112/2023/12.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

I-II. r. alperes, 13. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 127.000 (Egyszázhuszonthétezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. r. alperest, hogy fizessen meg 48.000 (Negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket 60 napon belül a Magyar Állam javára, a Nemzeti Adó-és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára történő teljesítéssel. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni a jogerős ítéletet hozó bíróság nevét és az ítélet ügyszámát, valamint az illetékfizetésre kötelezett személy adóazonosító jelét/adószámát.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

I.

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint 2023. április 11. napján bérleti és szolgáltatási szerződés jött létre, a Focicsapat1 stadionját üzemeltető cég1 (a továbbiakban: üzemeltető) és a felperes (korábbi nevén: cég2) között a Focicsapat1 stadion bérleti szerződés 1. számú mellékletében meghatározott helyiségeire vonatkozóan 1.540.000,- Ft + Áfa bérleti díj ellenében. Ebből a VIP megnevezésű terület bérleti díja 340.000,-Ft + Áfa, míg a Stadion és Sky megnevezésű terület bérleti díja 1.200.000,-Ft + ÁFA volt (a továbbiakban: 1. sz. szerződés) Az 1. számú szerződéshez a Sky megnevezésű területen belüli 06-os számú SkyBox tartozott. E bérleti szerződést az alperesek közérdekű adatigénylés eredményeképpen az üzemeltetőtől 2023. május 2. napján kapták meg. 2023. május 10. napján az üzemeltető és a felperes között egy másik bérleti és szolgáltatási szerződés jött létre 840.000,-Ft + Áfa bérleti díj ellenében, további 7 SkyBox és az ahhoz tartozó terasz és egyéb kiegészítő helyiségek bérlete vonatkozásában. (A továbbiakban 2. sz. szerződés) Mindkét szerződés a 2023. június 16. napján megtartandó „zene koncert és afterparti” megnevezésű rendezvény megtartásának helyszínét biztosította. Az üzemeltető mindkét szerződésben hozzájárult ahhoz, hogy a felperes a bérleti jogát harmadik személy részére továbbadja, a bérlemény használatát harmadik személy részére átengedhesse.

[2] 2023. április 11. napján a felperes és a fenti rendezvény szervezője a cég3 (a továbbiakban: koncertszervező) között az 1. számú szerződéssel lényegében azonos tartalmú bérleti és szolgáltatási szerződés (a továbbiakban 3. sz. szerződés) jött létre 4.500.000,-Ft + Áfa bérleti díj mellett, melyből a VIP terület bérleti díja 500.000,-Ft + Áfa, míg a Stadion és Sky megnevezésű terület bérleti díja 4.000.000,-Ft + Áfa volt. 2023. április 12. napján reklám

és PR együttműködési szerződés jött létre a felperes és a koncertszervező között, melynek tárgya az volt, hogy a 2023. június 16. napján (fellépő1 és fellépő2 fellépésével) megrendezésre kerülő koncertekkel összefüggésben a felperes a www.honlap2 weboldalon, valamint a xyRádió helységi frekvenciáján reklámozási és tartalom megjelenítési tevékenységet végez, spot kampányt folytat a rádióadásban, a xyRádió Facebook oldalán két nyereményjátékot szervez és az általa működtetett internetes újságban 7 db online cikket jelentet meg. (A továbbiakban 4. sz. szerződés). A szerződés 5.1. pontja rögzítette, hogy a szerződés szerinti reklámozási díjat az 1. számú szerződés bérleti díja a bérlemény ellenértékén felül tartalmazza. A szerződés 1. számú melléklete a spot kampány kedvezmény nélküli árát 550.000,-Ft + Áfa-ban, a 7 online cikk megjelentetésének árát 420.000,-Ft + Áfa-ban, a két nyereményjáték kedvezmény nélküli árát 300.000,-Ft + Áfa-ban jelölte meg, de a felek rögzítették, hogy a bérleti díj alapvetően nem tükrözi a felperes által nyújtott reklámozási szolgáltatás tényleges értékét. A bérleti díj meghatározása során a felek a jövőbeni együttműködéseikre tekintettel állapodtak meg a reklámozási tevékenység kedvezményes díjában. 2023. június hó 1. napján a koncertszervező és a felperes között az 2. számú szerződéssel érintett SkyBoxok és azokhoz tartozó terasz és egyéb kiegészítő helyiségek bérletére vonatkozó szerződés jött létre határozott időtartamra (2023. június 16. 18 órától 2023. június 17. 01:00 óráig). A SkyBoxok díja az első órára 27.000,-Ft + Áfa, a további órákra 18.000,-Ft + Áfa volt (5. számú szerződés).

[3] Az I. r. alperes által szerkesztett www.honlap1.hu oldalon (kiadója a II. r. alperes) 2023. július 3. napján „A helységi párt1 kampányát 2019-ben részben fizető cég kaszálta a legtöbbet fellépő2 és fellépő1 Focicsapat1 stadionos koncertjén” címmel megjelenő cikk témája az volt, hogy az üzemeltetőtől olcsón bérbe vett sportkomplexumot a felperes jelentős (busás) hasznót eredményező bérleti díj ellenében adta tovább bérbe a koncertszervező részére.

[4] A cikk utalt arra, hogy a 2023. június 16-i koncerttel egy eddig még nem próbált helyszínen rendeznek helységi koncertet. A közérdekű adatigényléssel 1. sz. szerződés adatait tartalmazta arra vonatkozóan, hogy a felperes az üzemeltetőtől a sportkomplexum egyes helyiségeit (VIP terem, elnöki SkyBox) milyen bérleti díj ellenében vette bérbe. (1.540.000,-Ft + Áfa) Összehasonlító adatként tüntette fel, hogy a helységi Focicsapat1 által hosszútávú bérlet keretében meccsenként fizetett bérleti díjat. Utalt arra, hogy a korábban általuk kikért egyetlen bérleti szerződésben sem szerepelt az ingatlan további bérbeadásának lehetősége. A cikk az alábbi - a keresetben kiemelt - tényállításokat tartalmazta:

[5] A felperes kaszálta a legtöbbet fellépő2 és fellépő1 koncertjén. A focipályáért, a VIP teremért és a SkyBoxokért mindösszesen 1.540.000,-Ft + Áfa-t fizettek.

A felperes a Focicsapat1 pénzén bérli vissza a termeket.

A koncertszervező több 10 millió Ft-tal drágábban bérelte tovább a stadiont.

[6] A cikk kitért arra is, hogy a honlap2 és a xyRádió helységi ugyan csak úgy ontotta magából a koncert reklámját, így a koncertszervező által fizetett bérleti díj egy része akár reklámköltség is lehet, ugyanakkor a koncert plakátján, mint médiatámogatót tüntették

fel a két médiumot, mely esetben ingyenes, vagy kedvezményes felületet szokás adni. A 2021.- 2022. évi adatokkal részletezte, hogy a 15.600.000.000,-Ft közpénzen épített és évi közel fél milliárd forintnyi közpénzen fenntartott sportkomplexum üzemeltetője - reklám címén - rendre szinte ugyanakkora összeget fizet a felperesnek, mint amilyen mértékű bérleti díjat fizet az a részére, így a felperesnek ténylegesen egy fillérjébe sem kerül a bérlet, emiatt kockázat nélkül jutott komoly haszonhoz. A felperes esetében többről van szó, mint egy ügyes vezetőséggel rendelkező cégről, az üzemeltető ügyvezetője ugyanis a helységi párt1 elnökségi tagja, a felperes pedig a 2019. évi önkormányzati kampányban reklámhelyet is vett a párt1nek és a felperes székhelyére van bejelentve az üzemeltető ügyvezetőjének a felesége által vezetett egyesület is.

[7] A felperes 2023. július 12. napján kelt levelében az alperesektől a fenti négy (arab számmal jelölt) kitétel vonatkozásában sajtóhelyreigazítást kért. A 2023. július 18. napján átvett helyreigazítási kérelemnek az alperesek nem tettek eleget, de az I. r. alperes - a per folyamán - pontosítást fűzött a cikkhez, melyben a honlapján (a 2. számú bérleti szerződést is közzétéve) azt a tájékoztatást adta, hogy az 1. és 2. számú bérleti szerződés bérleti díja együttesen 2.380.000,-Ft + Áfa volt.

II.

[8] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. r. alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett www.honlap1.hu oldalon tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt a 2023. július 3. napján megjelent „A helységi párt1 kampányát 2019-ben részben fizető cég kaszálta a legtöbbet fellépő2 és fellépő1 Focicsapat1 stadionos koncertjén” című cikk címe alatt, a szöveg előtt elhelyezve, a cikknek a honlapon való megtalálhatósága időtartamában, de legalább 30 napig.

[9] „A helységi párt1 kampányát 2019-ben részben fizető cég kaszálta a legtöbbet fellépő2 és fellépő1 Focicsapat1 stadionos koncertjén” címmel megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy a cég2 kaszálta volna a legtöbbet fellépő2 és fellépő1 koncertjén, továbbá, hogy a focipályáért, a VIP termekért és a SkyBoxokért, tehát az egész stadionért összesen 1.540.000,- Ft + Áfát fizetett volna, valamint hogy a cég2 a Focicsapat1 pénzen bérli vissza a termeket. Továbbá az általunk megjelenített cikkben az sem volt helytálló, hogy a cég2 több tízmillió forint összegért adta volna tovább bérbe a stadiont a koncertekkel kapcsolatosan.”

[10] Kérte kötelezni az I. r. alperest arra is, hogy az „honlap1.hu” weblap kezdőoldalán 24 órán keresztül az eredeti cikk megjelenési helyével azonos helyen és betűszedéssel önálló hírként „Helyreigazítás „A helységi párt1 kampányát 2019-ben részben fizető cég kaszálta a legtöbbet fellépő2 és fellépő1 Focicsapat1 stadionos koncertjén” címmel tegyen közzé egy felhívást, és arra kattintva is tegye közzé a fenti közleményt. A helyreigazítás során nem kérte a való tények megjelölését. Keresetét a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény – a továbbiakban: Smtv. – 12. § (1) és (2) bekezdésére és a PK 12. és 13. számú állásfoglalásban foglaltakra alapította.

[11] Arra hivatkozott, hogy a cikk 1.-4. számmal jelölt tényállításai valótlanok, ami az elvárható gondosság tanúsítása mellett - ha a cikk megjelenése előtt őt is megkeresik -

elkerülhető lett volna. Az 1. kitételben - a koncert megrendezésében résztvevőkre lebontott kimutatás nélkül - valótlan az az állítás, hogy ő kaszálta a legtöbbet. A 2. pont vonatkozásában a közérdekű adatszolgáltatás keretében kikért 1. sz. szerződés szerinti 1.540.000,-Ft + Áfa bérleti díj nem az egész stadionra vonatkozott, csak a szerződés 1. sz. mellékletében rögzített területekre. A SkyBoxokra kötött további (2. sz.) szerződés bérleti díja (840.000,-Ft + Áfa) is a bérlet kapcsán került kifizetésre. A 3. kitétel amiatt valótlan, mert abból, hogy a felperes és az üzemeltető között kölcsönös gazdasági kapcsolat áll fenn, még nem következik, hogy az egyik által nyújtott szolgáltatás ellenértékéből finanszírozzák a másik által nyújtott szolgáltatást. Számtalan, különböző gazdasági tevékenységből származó bevétellel bír. A 4. pont vonatkozásában kiemelte, hogy az albérletbe adásból származó bevétele nem több 10 millió Ft-ot meghaladó volt, még 10 millió Ft-ot sem érte el. Az ellenkérelemmel összefüggésben rámutatott, hogy a Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontja egyértelműen meghatározza a bizonyítási érdeket, a sajtóhelyreigazítási perekben - a perjogi helyzet miatt - az állítási szükséghelyzet intézménye nem alkalmazható.

[12] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy az Smtv. 10. §-ából fakadó kötelezettségnek tettek eleget a cikk megjelentetésével. Ennek során úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, még közérdekű adatigényléssel is éltek. Az 1. kitétel vélemény és nem tényállítás, a „kaszálás” nagyságrendje objektíve nem is mérhető. A cikk utalás szintjén sem tartalmazza, kivel kellene a felperes bevételeit összemérni, a felperes helyzetét csak a korábbi bérlőkével és nem más koncertszervezőével hasonlította össze. Csak arra mutat rá a cikk, hogy (a korábbi gyakorlattól eltérően) az albérletbe adás jogának biztosításával monopolhelyzetbe került a felperes. Az atipikus bérleti konstrukcióra használt „busás haszon” és „kaszálás” kifejezések csak azt érzékeltették, hogy a szokásos piaci üzleti folyamatokhoz képest a felperes szerződési láncolatba való szükségtelen beiktatása nem érthette meg az üzemeltetőnek. A felperes aránytalanul olcsón vette bérbe a stadiont és üzleti kockázat nélkül keresett pénzt egy olyan modellben, ahol rá nem is volt szükség. A bevételt ugyan a költségek csökkentik, de ezek nem ismertek.

[13] Az 1. sz. kitételben foglaltak szempontjából 2. sz. kitételben szereplő bérleti díj összege megfelel a közérdekű adatigénylés során közölttel. A valós bérleti díjhoz képest a számszaki eltérés csak lényegtelen tévedés. Az 2. számú szerződés nem tartalmazza azt, hogy a SkyBoxok is albérletbe adhatóak, így a felperes és a koncertszervező üzleti modelljében a szerződés nem releváns. A 3.sz. kitétel jogszerűen megfogalmazott és ténybeli alappal bíró vélemény, hiszen az üzemeltető által fizetett díjak a felperes bérleti díjfizetési kötelezettségének beállta előtt kerültek a felpereshez. Csak a két cég közötti gazdasági összefonódást kívánta demonstrálni, s nem azt állította, hogy a felperesi bevétel a felperesi kiadás ún. „pántlikázott” párja. A 4. kitétel kapcsán a felperes sem vitatta azt, hogy magasabb összeg ellenében adta albérletbe a stadiont, mint amennyiért bérelte. Állítási szükséghelyzetre hivatkozott a stadion bérlésével, illetve albérletbe adásával összefüggő szerződések, a felperes rendezvénnyel kapcsolatos költségei és bevételei kapcsán.

III.

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. r. alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett www.honlap1.hu oldalon tegye közzé a kereset szerinti helyreigazító közleményt a 2023. július 3. napján megjelent „A helységli pártl kampányát 2019-ben részben fizető cég kaszálta a legtöbbet fellépő2 és fellépő1 Focicsapatl stadionos koncertjén”

című cikk címe alatt, a szöveg előtt elhelyezve, a cikknek a honlapon való megtalálhatósága időtartamában, de legalább 30 napig.

[15] Kötelezte az I. r. alperest, hogy az honlap1.hu weblap kezdőoldalán tegyen közzé egy felhívást, és arra kattintva tegye közzé a fenti közleményt 24 órán keresztül az eredeti cikk megjelenési helyével azonos helyen és betűszedéssel önálló hírként, „Helyreigazítás „A helységi párt1 kampányát 2019-ben részben fizető cég kaszálta a legtöbbet fellépő2 és fellépő1 Focicsapat1 stadionos koncertjén” címmel.

[16] Kötelezte a II. r. alperest a felperes javára 300.000 Ft perköltség, míg az állam javára 36.000,-Ft illeték megfizetésére.

[17] Abból indult ki, hogy a sajtóhelyreigazítás iránti igény érvényesítése során a felperesnek kell bizonyítania azt, hogy a kifogásolt közlés tényállítás, vagy tény híresztelése, míg a Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontjában írtak és a PK 14. állásfoglalás I. pontja alapján annak valóságát a sajtószervnek. A PK 12. számú állásfoglalás II. pontja alapján figyelembe vette azt, hogy az alpereseket mi motiválta, ugyanakkor rámutatott, hogy az alperesek által kifejezni kívánt társadalmi, politikai értékelés és bírálat alapjául - azzal a megszorítással, hogy a PK 12. számú állásfoglalás II. pontja értelmében a helyreigazítást kérő személyének szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések figyelmen kívül hagyandók - csak valós tények szolgálhatnak.

[18] Ezen alapvetések mellett az 1. sz. közlést tényállításként minősítette, mely azt fejezte ki, hogy a koncerttel összefüggésben szerepet vállalók és közreműködők közül a legnagyobb gazdasági hasznot a felperes érte el, s nem azt, amit az alperesek állítanak, hogy a cikkben feltárt atipikus bérleti konstrukció nem észszerű, és amiatt nem felel meg az elvárható piaci magatartásnak, mert a felperes üzleti kockázat nélkül keresett pénzt. Rámutatott, hogy önmagában a „kaszálás” kifejezés használata a közlést nem minősíti át véleménynyilvánítássá, mert az csupán a nyereség pejoratív felhangú szinonimája. E kitétel nem is következtetés, mert nem tünteti fel azon tényeket a cikk (de még az alperesek ellenkérelme sem), mely egy ilyen következtetés alapjául szolgálhat. Miután mindez a sajtócikk címében szerepel, figyelemfelhívó és kiemelt szerepű, nem esik a PK 12. számú állásfoglalás II. pontja által figyelmen kívül hagyható tényállítások körébe, a valóságát pedig az alperesek nem bizonyították.

[19] A futballpályáért, a VIP termékekért és SkyBoxokért fizetett bérleti díj mértékére vonatkozó 2. kitétel is valótlán tényállítás, mert a felperes a 2. számú szerződés alapján további 840.000,-Ft + Áfa bérleti díjat is fizetett. Az így kifizetett összeg több mint másfélszerese a cikkben írtaknak, ami nem minősíthető lényegtelen tévedésnek, pontatlanságnak. Az alperesi ellenkérelemben ezzel összefüggésben hivatkozott felróhatóságnak, illetve körütekintő eljárásnak a sajtóhelyreigazítási jog érvényesülése szempontjából jelentősége nincsen. A médiaszolgáltató felelőssége a valótlán tény állításáért alapvetően objektív.

[20] A 3. kifogásolt közlés (az, hogy az „a Focicsapat1 pénzén bérli vissza a termeket” a felperes) ugyanígy tényállítás, melynek valóságát az alperesek nem tudták bizonyítani. Önmagában a két gazdálkodó szervezet között fennálló több jogviszonyból és

abból, hogy ezek keretében mindkét gazdálkodó szervezet szolgáltatásokat nyújt, nem következik annak ténye, hogy a felperes az üzemeltetőtől kapott pénzből bérelné vissza a termeket. Ehhez az alpereseknek azt kellett volna bizonyítani, hogy a felperes az üzemeltetőtől kapott díjért cserébe nem teljesít szolgáltatást, a díjat abból a célból kapja, hogy a cikkben említett bérleti szerződéseket megkösse.

[21] A 4. kifogásolt közlés szerinti több 10.000.000,-Ft-os összegű (a koncertszervező által fizetett) „albérleti díj” sem nyert igazolást a koncertszervező cég3 ügyvezetője (tanúl) tanúvallomása alapján. A koncertszervező a felperes részére még 10.000.000,-Ft-nál is lényegesen kevesebbet fizetett bérleti díj címén és a bérlemény biztosításán túl a felperes egyéb szolgáltatást (reklámtevékenység) is nyújtott, ezen összeg ellentételezéseként.

[22] A fentiekre figyelemmel a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján az I. r. alperest a keresetben kért helyreigazító közlemény közzétételére, míg a II. r. alperest az állam javára a feljegyzett kereseti illeték és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján felperes javára elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte. A felperes által 430.000,-Ft-ban felszámított elsőfokú perköltséget (12. sz. jkv. 5. o. 2. bek) a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésére hivatkozással 300.000,-Ft-ra mérsékelte, akként, hogy a megbízási szerződésben kikötött alapdíjat (100.000,-Ft) a két tárgyalás további (egyenként 100.000,-Ft összegű) munkadíjával növelte.

IV.

[23] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása, valamint a felperes 466.400,-Ft elsőfokú és 80.000,-Ft + Áfa összegű másodfokú perköltségben marasztalása iránt az I-II. r. alperes terjesztett elő fellebbezést.

[24] Mindenekelőtt - eljárásjogi felülbírálatként megjelölve - az állítási és bizonyítási szükséghelyzetre történő hivatkozásaik mellőzését sérelmezték. Rámutattak, hogy amennyiben a személyiségi jogi perekben alkalmazandóak az állítási, illetve bizonyítási szükséghelyzet szabályai (Kúria Pfv.20.140/2021/5.), nincs jogpolitikai indoka annak, hogy (a személyiségvédelem másik eszköze) a sajtóperek gyakorlatában erre ne lenne mód, ilyen eltérést a Pp. sajtóperekre vonatkozó speciális rendelkezései sem támasztanak alá. Emiatt az elsőfokú bíróság a Pp. egyértelmű rendelkezéseivel ellentétesen járt el azzal, hogy - az állítási szükséghelyzetre vonatkozó szabályok alkalmazhatatlanságát állítva - nem hívta fel a felperest a Pp. 184. § (1) bekezdés c) pontja alapján a kért információ megadására. Az elsőfokú bíróság azzal, hogy nem foglalt állást az állítási szükséghelyzet fennálltáról, nem jelölte ki megfelelően a jogvita kereteit a perfelvétel során, elzárta őket a bizonyítás lehetőségétől.

[25] Nem volt írásos bizonyíték a felperes hasznára, emiatt terjesztették elő bizonyítási indítványukat a Pp. 320. § (3) bekezdése alapján a kifizetések dokumentumainak a koncertszervezőtől történő beszerzése, ennek hiányában a Pp. 322. § (1) bekezdése alapján történő iratbeszerzés iránt. A kifizetésekhez tartozó teljesítésigazolások, számlák, bankkivonatok, bevételi bizonylatok beszerzésére irányuló (kettős eljárásjogi jogcímmel is bíró) indítvány elsőfokú bíróság által törvénysértő mellőzése vezetett ahhoz, hogy az elsőfokú

bíróság a tanú meghallgatása iránti (a legkevesbé hatékony) indítványának tett eleget, noha azt megelőzi (és a perkoncentráció elvét is ez szolgálta volna) az állítási szükséghelyzet, majd másodsorban a Pp. 322. §-a alapján történő iratbeszerzés. A koncertszervező és a felperes szerződéseit a mai napig nem ismeri, az elsőfokú bíróság a szerződésnek nem tette a peranyag részévé, csak 10 perc szünetet engedélyezett azok tanulmányozására.

[26] Az anyagi jogi felülbírálat körében - alapjogi és a sajtójogi érvelésként - az 1., 2. és 4. kitétel kapcsán az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése és IX. cikk (2) bekezdése és az Smtv. 10. §-a megsértésére hivatkoztak. A cikk - mint véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat - a PK 12. számú állásfoglalás III. pontja alapján mentesül a sajtóhelyreigazítás alól. Abban csak azt az atipikus bérleti konstrukciót bírálták, hogy a közpénzből gazdálkodó üzemeltető - minden piaci célszerűségi ok nélkül - önként megvágja saját profitját és azt a felpereshez juttatja. A sérelmezett részleteknek a közlemény valós tartalma szerinti értékelése során (PK 12. számú állásfoglalás II. pont) az elsőfokú bíróság a társadalmilag kialakult közfelfogást figyelmen kívül hagyva nem vizsgálta a cikk e vezérfonalát. A 3/2015. (II.2.) AB határozatban is megtestesülő jogértelmezést alapul véve a közhatalom gyakorlása keretében elkövetett jogtalanságot feltáró sajtószervet nem érheti polgári jogi, vagy egyéb hátrány alkotmányos feladata teljesítése miatt. Ha feltáratlan marad az, hogy egy köztulajdonban álló stadiont a felperes harmadannyi bérleti díjért bérel ki, mint amennyiért - egyebekben azonos feltételek mellett - azt továbbadja, akkor csorbul a sajtószabadság védelme és a demokratikus közvélemény kialakulásához szükség szabad tájékoztatás feltételei elsikkadnak. Alaptörvényben biztosított joguk, hogy hozzáférjenek a felperes által elért piacidegen profit mértékére vonatkozó adathoz, mert ebből derül ki, hogy milyen összegű profittól esett el a stadiont üzemeltető köztulajdonban álló gazdasági társaság, s közvetve a központi költségvetés.

[27] A felperes mindvégig hátráltatta a sajtót alkotmányos küldetése teljesítésében, így az albérleti szerződéstől elzárva írták azt le, hogy a háromszoros profitnál is nagyobb hasznót húzott a felperes ebből az atipikus bérleti konstrukcióból. A háromszorosost is meghaladó profit ugyan nem igazolódott, de fény derült arra, hogy az albérletbe adás kifogásolható. A több 10 milliós haszon publikálása lényegtelen túlzás, jelentősebb érdek fűződött az olvasók közpénz felhasználásával kapcsolatos informálásához, mint a pontos számszaki adatok közléséhez. Az elsőfokú bíróság ezen érdekmérlegelést nem végezte és nem értékelte azt sem, hogy a felperes nem állította és igazolta, hogy a koncerttel kapcsolatos reklámkiadásai valamilyen mértékben is csökkentették volna irreális hasznát.

[28] A 3. (a Focicsapatl pénzén történő bérlésről szóló) kitétel kapcsán megismételték azt a korábbi álláspontot, hogy jogszerűen megfogalmazhatták azt a véleményt, hogy a felperes a bérleti díjat az üzemeltetőtől kapott bevételéből fizeti, mert e díjak - biztosítva annak forrását - az általa fizetendő bérleti díj esedékessége előtt kerültek a felpereshez. Maga a visszabérlés a sérelmezett kijelentésnek csupán véleménynyilvánítási eleme, a forrásokra vonatkozó része csak a két gazdasági társaság közötti összefonódást kívánt demonstrálni, ami valós és a felperes által sem volt vitatott (Pp. 203. § (2) bek.) A kijelentés helytállónak minősítése csak bizonyításon alapulhat, azt pedig csak a felperes igazolhatta volna, hogy nem érkezett a bérleti díjat elérő bevétel az üzemeltetőtől.

[29] Az 1. kitétel kapcsán nem azt állította, hogy a koncertek szervezésével összefüggésbe hozható vállalkozások közül a felperes járt anyagilag legjobban, hanem azt,

hogy a háromoldalú bérleti jogviszony három szereplője közül a felperes „kaszált” a legtöbbet. A közpénzből fenntartott stadion hasznosításával elérhető gazdasági előny lefölözése közügy. A közügyekben a felperest széleskörű tűrési kötelezettség terheli, következtetése pedig nem volt kirívóan okszerűtlen. Az pedig, hogy az írás mit sugall, nem lehet sajtóhelyreigazítás tárgya. A 2. kitétel forrását megjelölte. Az nem értékelhető a terhére, hogy utóbb is létrejött egy újabb bérleti szerződés, melynek tárgya (legalábbis ezt alappal feltételezhette) az első bérleti szerződéssel már lefedett volt. A közügyhöz kapcsolódó információk összefüggéseikben értékelendők és így tárandó fel a közlés valódi jelentéstartalma (BDT. 2023. 4605). A számszaki tévedése csak lényegtelen különbség a cikk vezérfonalához képest. A 4. kitétel megengedett újságírói túlzás (13/2014. (IV.18.) AB határozat [39]-[42] bekezdései).

[30] Sérelmezték, hogy amennyiben - a kirívó információs aszimmetria ellenére - mégsem érvényesülnének az állítási szükséghelyzet szabályai a sajtóperekben, a Pp. 497. § (2) bekezdése alapján akkor is elő kellett volna kerülnie már a perfelvételi tárgyaláson a felperes által kötött szerződéseknek. Ehhez képest - a felperes elzárkózása miatt - csak a harmadik tárgyaláson került sor ezek beszerzésére, az első és a második tárgyalással kapcsolatos felperesi perköltségben mégis őt marasztalta az elsőfokú bíróság.

[31] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a II. r. alperes (5 munkaóra után 20.000,-Ft/óra+Áfa megállapodás szerinti munkadíjnak megfelelő) másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által feltárt tényállás teljes, következtetései okszerűek, sem eljárásjogi, sem anyagi jogszabálysértést nem követett el. Az alperes fellebbezésében is figyelmen kívül hagyja a sajtóhelyreigazításra vonatkozó azon alapvető szabályokat [Pp.495.§ (2) bek c) pont; Pk. 14.], melyekre figyelemmel

a sajtóperben a sajtószerv nem hivatkozhat arra, hogy a felperes nem szolgáltatott neki információkat, főként, hogy ezirányú megkereséssel nem is élt felé. Ő nem tekinthető közérdekű adatközlésre kötelezettnek sem. A tanú által rendelkezésre bocsátott szerződésekkel már a cikk megjelenésekor rendelkezni kellett volna a sajtószervnek.

V.

[32] Az ítéltábla az alperesek fellebbezését - a Pp.376.§-a szerinti feltételek hiányában - tárgyaláson kívül és a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül és azt nem találta alaposnak.

[33] A fellebbezés nem irányult az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú eljárás megismétlésére. (Pp. 371. § (1) bek b) pont) A fellebbezés eljárásjogi felülbírálatra történő hivatkozásaival (ténylegesen az anyagi jogi felülbírálat körében) az alperesek döntően a tényállás megállapítását, ehhez kapcsolódóan az elsőfokú eljárásban általuk kért bizonyítás elmaradását sérelmezték, anélkül azonban, hogy a bizonyítási indítványaik másodfokú eljárásban történő teljesítését kérték volna. Emiatt az ítéltáblának a rendelkezésre álló adatok alapján kellett az elsőfokú bíróság ítéletét felülbírálni.

[34] E keretek között vizsgálva az elsőfokú bíróság a tényállást - a felek bizonyítási indítványai által lehetővé tett és szükséges - körben feltárta, azt helyesen állapította meg, s abból érdemben helytállóan következtetett arra, hogy a per tárgyát képező cikk sérelmezett kitételei tényállítások, melyekkel szemben az alperes bizonyítási érdeke volt a valóság bizonyítása, aminek nem tudott sikerrel eleget tenni. Emiatt a helyreigazításra kötelező elsőfokú ítélet megváltoztatására – az alábbiakban részletesen is kifejtettek szerint – az ítéltábla nem látott lehetőséget.

VI.

[35] Elsőként a fellebbezésben eljárásjogi felülbírálatként megjelölt (de ténylegesen az anyagi jogi felülbírálat körébe tartozó) állítási és bizonyítási szükséghelyzet fennálltának hiánya kapcsán mutat rá az ítéltábla az alábbiakra. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése értelmében, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények. A Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a határidőn belül írásban megérkezett helyreigazítás közlését a sajtószerv – egyebek mellett – csak akkor tagadhatja meg, ha a kérelemben előadottak valósága nyomban cáfolható.

[36] A helyreigazítás közlésének alappal történő megtagadása feltételezi azt, hogy a sajtószerv a sajtóhelyreigazítási kérelemben szereplő (valóként megjelölt) tényeket nyomban cáfolni tudja, illetve ismeri a sajtóközlemény helyreigazítási kérelemben valótlanként megjelölt tényállításait megalapozó konkrét történeti tényeket, s azokat és ezáltal a kifogásolt tényállítás valóságát nyomban (így a majdani sajtóperben is) bizonyítani tudja. Emiatt összességében az mondható ki, hogy az alperes az állítási és bizonyítási szükséghelyzetre történő hivatkozásával azt az állapotot kívánja elérni, melybe - az ügyben érintett személyek megkeresése révén – már a cikk megírását megelőzően kerülnie kellett volna.

[37] A Pp. 494. §-a– a Pp. általános szabályaitól eltérő rendelkezésként - valóban nem mondja ki kifejezetten azt, hogy az állítási és a bizonyítási szükséghelyzet szabályai a sajtó-helyreigazítási eljárásban nem alkalmazhatóak. Ugyanakkor egyrészt (általánosságban) az Smtv 12.§ (1) bekezdésében és a Pp. 495. § (2) bekezdése c) pontjában foglaltakra, másrészt konkrétan e perre vetítetten az állítási és a bizonyítási szükséghelyzettel érintett tények jellegére és az állítási és a bizonyítási szükséghelyzet törvényi feltételei ebből eredő hiányára (Pp. 184. § (1) bekezdés a) és b) pont, Pp. 265.§ (2) bek. b) pont) figyelemmel a Pp. 184.§-a és 265.§ (2) bekezdése nem volt alkalmazható. A bizonyítási szükséghelyzet kapcsán az alperes által felhívott precedensképes kúriai határozatban (Kúria Pfv.20.140/2021/5.) foglaltak nem irányadóak, mert a jogesetben foglaltakkal szemben a jelen perben sem a Pp. 184. § (1) bekezdés a) pontja, sem a Pp. 265. § (2) bekezdés b) pontja feltételei nem teljesültek.

[38] Az állítási és a bizonyítási szükséghelyzet törvényi feltételei körében annak van jelentősége, hogy egyrészt nem valószínűsített, hogy a kérdéses adattal kizárólag a felperes rendelkezett volna, másrészt az sem igazolt, hogy az információ megszerzése érdekében az alperesi oldal a szükséges intézkedéseket megtette, illetve az sem valószínűsített, hogy a

tényállás bizonyítása az alperesek számára ne lett volna lehetséges. A kérdéses adatok egy részével ugyanis eleve nem csak a felperes rendelkezett (bérleti és albérleti díj, reklámszerződés teljesítésének adatai), más részükkel pedig a felperes sem rendelkezett (szerződő partnerei költségei), s noha ezekre nézve az alperesek számára a tényállás bizonyítása lehetséges lett volna, ők a nevezetteket az adatok közlése iránt nem keresték meg, így az alperesek által megjelölt adatok nem esnek állítási és a bizonyítási szükséghelyzet körébe.

[39] A nyereségek arányára utaló 1. kitétel (mint relációs állítás) valósága eleve csak a koncertben érdekelt három szereplő (a felperes, az üzemeltető és a koncertszervező) bevételei és költségei ismeretében lenne megválaszolható. Az utóbbi kettő költségeire (és ebből kalkulálható nyereségére) vonatkozó információval a felperes sem rendelkezhetett. Az alperesek pedig nem csupán a felperes, de az üzemeltető és a koncertszervező költségeire vonatkozóan sem rendelkeztek információval. (Bár ez az állítási és bizonyítási szükséghelyzeten kívül eső körülmény, de az utóbbiak beszerzésére nem is terjesztettek elő bizonyítási indítványt.) A 2., 3. és 4. állítás alapját pedig szerződés képezte, emiatt a bérleti, az albérleti díj mértékére, a felperes által az üzemeltetőnek nyújtott szolgáltatás mibenlétére vonatkozó információval nem kizárólag a felperes, hanem - mint perben nem álló személy - a vele szerződő másik fél (az üzemeltető, illetve koncertszervező) is szükségképpen rendelkezett. Továbbá az alperesek kizárólag az 1. számú bérleti szerződés beszerzése iránt intézkedtek. A közérdekű adatközlés és a cikk megjelenése között azonban az érintett felek megkötötték a 2. számú bérleti szerződést, de erre vonatkozó megkereséssel az alperesek már sem az üzemeltető, sem a felperes irányában nem éltek. A 3. és 4. kitéltet megalapozó dokumentumok beszerzése iránt sem intézkedtek, noha megkereséssel élhettek volna akár a felperes, akár az üzemeltető felé a közöttük létrejött reklámszerződés teljesítését igazoló okiratok megküldése iránt (közérdekű adat kiadását is kérhették volna), s ugyanígy a 4. kitétel szerinti albérleti díj mértéke vonatkozásban sem keresték meg egyik szerződő felet sem.

[40] Állítási és bizonyítási szükséghelyzet fennállta hiányában az elsőfokú bíróságnak nem kellett a Pp. 184. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felhívással élni a felperes felé, így ennek elmaradása nem zárta el az alpereseket a bizonyítás lehetőségétől. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság valóban nem foglalt állást abban a kérdésben kifejezett módon, hogy az állítási és a bizonyítási szükséghelyzet törvényi feltételei fennállnak-e. Ennek azonban amiatt nincs jelentősége, mert az alperesek az állítási és a bizonyítási szükséghelyzet fennállta hiánya esetére is előterjesztették bizonyítási indítványaikat.

[41] Ezen bizonyítási indítványaikat az alperesek utóbb akként pontosították, hogy elsődlegesen a tanú meghallgatását kérték, s csak ennek eredménytelensége esetén (másodlagosan) kérték a koncertszervező megkeresését. (9. sz. jkv. 2. o. 10. bek.) A fellebbezésben foglaltakkal szemben a tanú meghallgatásával az indítvánnyal érintett körben a bizonyítás eredményre vezetett. A tanú által csatolt szerződéseket az elsőfokú bíróság a per irataihoz csatolta, azok a peranyag részévé váltak, a tárgyaláson az alperes át is tanulmányozhatta azokat. Emiatt a bizonyítási indítványai törvénysértő mellőzésére vonatkozó fellebbezési hivatkozása is alaptalan.

[42] A fellebbezés alapjogi hivatkozásaival szemben nem az elsőfokú ítélet, hanem éppen az alperesek eljárása sértette az Smtv. 10. §-ában foglaltakat, a sajtó közügyekre vonatkozó hiteles, gyors és pontos, tájékoztatási kötelezettségének érvényesülését. Az elsőfokú ítélet nem sértette az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot, illetve az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerinti sajtószabadságot, a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit sem. A sajtószabadság gyakorlása ugyanis önmagában nem terjed ki (közügyekben sem) a valótlan (sajtóperben sikerrel nem igazolható) tények közlésére, sőt az újságíró egyik fő felelőssége éppen a közölt hírek, információk hitelességének ellenőrzése. [34/2017 (XII.11.) AB határozat (42) bek.] E követelmény – a korábban kifejtettek szerint – a konkrét esetben nem teljesült. A közérdek fellebbezésében felhívott szempontjai sem adnak felmentvényt a sajtószerző részére a valótlan tények állítására, illetve a valóság hamis színben történő feltüntetésére. E körben az elsőfokú bíróságot az érdekek összemérésének kötelezettsége nem terhelte, így e téren nem mulasztott, s a cikket és annak „vezérfonalát” is a PK 12. sz. állásfoglalásban foglaltaknak megfelelően értékelte.

[43] A kifogásolt üzleti konstrukcióra vonatkozó írását az alperes megfogalmazhatta volna a fellebbezésében foglaltaknak megfelelően is, de nem így járt el. Nem értékítéletet alkotott, hanem múltbéli és valóságában is vizsgálható tényekről számolt be a felperes nyeresége, a bérleti díj összege és annak fedezete és az albérleti díj mértéke kapcsán. A cikk állításai az 1. és 3. kitétel esetében sem tekinthetők következtetésnek, mert nem tartalmazzák a következtetés alapjául szolgáló tényeket. A tényállítás és a vélemény-nyilvánítás elhatárolását jelentő, ún. „bizonyíthatósági teszt” [7/2014 (III.7.) AB határozat (49) bek.] alapján helyesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy mind a négy sérelmezett kitétel esetében tényállításra került sor.

[44] A per tárgyát képező cikk - a fellebbezés érvelésével szemben - nem arra épült, hogy a köztulajdonban álló és közpénzből fenntartott stadion ekként történő hasznosítása mennyiben érintette hátrányosan központi költségvetés bevételeit. Az elsőfokú eljárás során (az utolsó tárgyaláson) az alperes még maga is arra hivatkozott, hogy az nem tartozik a jelen perre, hogy a stadion közpénzen az adófizetők pénzén működik (12. sz. jkv. 5. o. utolsó bekezdés). A cikk lényege az volt, hogy a helységi pártl kampányát finanszírozó felperes kockázat nélkül is kirívó nyereséget realizált a sportkomplexum hasznosításából. A cikk állításai - a BDT. 2023.4605. számú döntésben foglaltak - a közgyűhöz kapcsolódó információk összefüggéseinek értékelése és a közlés valódi jelentéstartalma feltárása - mellett is valótlanok.

[45] Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy az 1. kitételben használt „kaszált” kifejezés nem transzformálja a tényállítást vélemény-nyilvánítássá. A koncert szervezőjének nyereségére ki sem terjedt az alperes bizonyítási indítványa, így helyesen indult ki abból az elsőfokú bíróság, hogy nem nyert bizonyítást az, hogy a koncertben elsődlegesen érdekelt három szereplő közül a felperes realizálta a legnagyobb nyereséget. Az alperes ezt nem sugallta, hanem állította, így a BDT. 2014. 3192. számú döntésben foglaltaknak sem volt jelentősége. A 2. kitétel vonatkozásában helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a bérleti díj mértékében történő több mint 50 %-os tévedés nem tekinthető jelentéktelennek. A cikk e téves összeget ráadásul úgy hasonlított össze más szerződések bérleti díj adataival, hogy arra maga is utal, hogy a Focicsapatl Stadionja eddig koncertre nem próbált helyszín volt. A 3. kitétel azt a bizonyítékokkal alá nem támasztott látszatot kelti, hogy az üzemeltetőtől kapott ellenszolgáltatás képezi egyedüli alapját a

felperes által fizetett bérleti díjnak. Ezzel szemben a perben nem volt vitatott az a felperesi állítás, hogy a felperes számos forrásból származó bevételből gazdálkodik (Pp. 203. § (2) bek. a) pont.). Emellett e kitételnek van egy olyan (ugyancsak tényekkel alá nem támasztott és igazolt) olvasata is, hogy a felperes nem is nyújtott valós értéket képviselő szolgáltatást az üzemeltetőnek, s olyan rendszert építettek ki, melyben a reklámszolgáltatás díj címén az üzemeltető által a felperesnek kifizetett összeg bérleti díj címén szinte egy az egyben visszajuttatásra kerül az üzemeltető részére.

[46] A 4. kitétel nem minősíthető újságírói túlzásnak. A fellebbezésben felhívott Alkotmánybírósági határozat szerinti ugyan a közvélemény tájékoztatása során megengedett bizonyos fokú túlzás, provokáció, de ez nem a valótlan tényállításokra, hanem a közügyeket érintő értékítéletekre vonatkozik. Az 1., 2., és a 4. kitételből az következik - amire a cikk alcímében szereplő „busás ár” ráerősít - hogy a felperes által fizetett bérleti és a realizált albérleti díj nagyságrendekkel eltérő. A cikk szerint a bérleti díj alig haladja meg a másfél millió forintot, míg az albérleti díj ezt több tízmillióval meghaladja (azaz a 20 millió forintot is meghaladó). Ezzel szemben a valóság az, hogy a felperes által fizetett bérleti díj 2.380.000,-Ft + Áfa volt, míg a realizált albérleti díj úgy volt 4.500.000,-Ft, hogy a koncertszervezővel megkötött IV. számú szerződés szerinti reklámozási tevékenység kedvezményes (kedvezmény nélkül 1.270.000,-Ft + Áfa értékű) díja is beépült a bérleti díjba. Az pedig a cikkben is elismert volt, hogy a szolgáltatás megvalósult, mert a felperes csak úgy „ontotta magából a koncert reklámját”.

[47] A Pp.371.§ (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelő határozott fellebbezési kérelmet az alperesek nem terjesztettek elő arra vonatkozóan, hogy amennyiben a per fő tárgyában a fellebbezésük alaptalannak bizonyulna, abban az esetben is kéri az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását. Erre figyelemmel az ítéltábla az ítéltábla – önállóan – nem bírálhatta felül az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését azon az alapon, hogy a felperes magatartása mennyiben eredményezett a Pp.86.§ (2) bekezdése szerinti, olyan szükségtelen költséget, melynek viselésére is köteles. Csupán a teljesség kedvéért jegyzi meg az ítéltábla, hogy a Pp. 497.§ (2) bekezdése a bizonyítási érdeken nem változtat, a több tárgyalás megtartására az alperesi bizonyítási indítvány teljesítése érdekében (illetve a tanú távolmaradása miatt), s nem valamely - a Pp.86.§ (2) bekezdése keretében - a felperes terhére értékelhető körülmény miatt került sor.

[48] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp.383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[49] A Pp. 83.§ (1) bekezdése és a Pp. 499.§-a (1) bekezdése alapján a II. r. alperes köteles a másodfokú eljárásban is nyertes felperes által felszámított másodfokú perköltség megfizetésére, ami a felperest képviselő ügyvédi iroda megállapodáson alapuló (32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bek.) munkadíjából áll. A feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére a Pp. 102.§ (1) bekezdése és a Pp. 499.§-a (1) bekezdése alapján a II. r. alperes köteles.

Győr, 2023.november 16.

Dr.Szalay Róbert s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mészáros Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Szabó Péter s.k.
bíró